Nᵉʳ 87. ROK 1842. PONIEDZIAŁEK 18 KWIETNIA.

Pismo, to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Apoloniusza M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Gostisław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reamura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 3"' 554	† 2° 6	2"' 42	Pł Wschodni słaby	Pochmurno	
15	2	2, 531	† 10, 0	2, 85	ZPn Zachodni słaby	,,	
	10	2, 306	† 4, 8	3, 01	,, średni	,,	Deszcz

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 31 Marca.

Przy obradach nad kredytami dodatkowemi dowie się kraj, jak drogo odniesione przez jenerała Bugeaud nad Arabami korzyści opłacić musi. Francya utrzymuje obecnie w Algierze 80,000 wojska liniowego i 6000 nieregularnego żołnierza, i stosownie do oświadczeń rządu, z któremi się także komisya dla dodatkowych kredytów zgadza, nie można jeszcze na teraz o zmniejszeniu téj armii myśleć; jednakże powiadają, że w przyszłości, któréj kres jeszcze się oznaczyć nie da, liczba 50,000 żołnierzy będzie tamże wystarczającą. Całkowity budżet afrykański na rok bieżący najmniéj 90 milionów wyniesie. Ileżby ulepszeń wewnątrz kraju mogła była Francya za taką summę uskutecznić!

Słychać, że zaraz po zamknięciu posiedzeń izby, ogłoszona bębzie lista nowo mianowanych 30 parów, pomiędzy któremi znajduje się 22 deputowanych.

Francuzka marynarka handlowa składa się teraz z 15,817 różnéj wielkości okrętów, między któremi liczą 133 parowych a 15,684 żaglowych okrętów. Z tych ostatnich 25 mają objętość 500 do 800 beczek; 229 od 300 do 498 becz., 1898 od 100 do 299; 1586 od 60 do 99; 253 od 30 do 59; a 10,827 niżéj 30 beczek.

Ministerstwo zaproponowało w komisyi budżetowéj 5 milionów nowego kredytu na urządzenie związku parostatkowego między Havrem i New Yorkiem; ale komisya oświadczyła, że ta propozycya powinna być pierwéj izbie przedłożona.

Commerce donosi, że od 20 Lutego do 20 Marca dostawiono do warowni Vincennes 201,400 ostrych ładunków i 36,000 ładunków działowych.

Margrabia de la Marche umarł wczoraj w kościele w czasie nabożeństwa, prawie w tém samém miejscu, gdzie niegdyś modląc się umarł Xżę Math. Montmorency.

ANGLIA.

Londyn 1 Kwietnia.

Posiadłości angielskie w Indyach wschodnich zajmują teraz 5,530,000 mil kwodratowych i ludność 83 milionów mieszkańców. Ziemie sprzymierzeńców i lenników Anglii w Indyach wschodnich zajmują przestrzeń 555,000 mil kwadratowych i 39 milionów ludności. Niepodległe państwa liczą tylko 175,000 mil kwadratowych i 11 milionów mieszkańców.

Czytamy w *Times*: »Podług wiadomości otrzymanych z Syryi zdaje się że jakiś potężny ajent pracuje tam nad zneutralizowaniem wpły-

wu angielskiego, zniszczeniem handlu Anglii i zniechęceniem tamtejszych negocyantów angielskich od osiedlenia się w tym kraju.

Dla przywrócenia władzy sułtana w Syryi, Anglia rozlewała krew swoich dzieci i poświęcała swoje skarby. Po takich ofiarach Anglia bezwątpienia ma prawo do popularności którą tam w tak popularny sposób osiągnęła. W każdym razie należy powiedzieć na jéj zaszczyt, że nigdy nie starała się nadużyć w jaki bądź sposób jéj popularności, owszem starała się wzmocnić swoją potęgą moralną a w razie potrzeby i siłą fizyczną, władze sułtana w tym odzyskanym dla niego kraju.

Między innemi ludami które mieszkają w Syryi, Druzowie najbardziéj okazali chęć utrzymywania przyjaznych stosunków z Anglikami. Żywo zajmują się tam postępem handlu i nauki młodzieży, i ich rozmowy zawsze prawie mają za przedmiot te ważne interesa. Nasze dawno traktaty z wysoką Portą miały zawsze na celu rozwijanie stosunków handlowych między poddanemi królowéj angielskiéj i sułtana, a szkoły angielskie zarówno otwartemi były dla wszystkich ludów i już jeden brat szejka Druzów pobierał w nich nauki.

Dość jest przejrzeć trzy wolumina obejmujące całą korespondencyę tyczącą się spraw wschodu, aby przekonać się że przyjaźń Anglii dla Turcyi doprowadzoną została do stopnia graniczącego prawie z romansowością. To prawda że oficerowie i cywilni ajenci angielscy nie mogli spokojnie patrzeć jako ludzie honoru, na sceny zepsucia które miały miejsce pod ich okiem zaraz po przywróceniu władzy tureckiéj w Syryi. Jednakże powtarzamy że od pierwszego wystrzału z działa w sprawie wschodu, aż do odwołania ostatniego oddziału z tego teatru wojny, postępowanie polityki angielskiéj było odznaczone szeregiem usług oddanych Turcyi.

Szybkie odwołanie ostatatniego oddziału wojska angielskiego, nakazało milczenie krzykom podnoszonym z powodu tego moralnego zajęcia Syryi. Wtedy nie było ani znaku, ani cienia nieporozumień w tym kraju. Dwa miesiące nie upłynęły od wyjazdu téj garstki anglików, kiedy niewidzialna ręka zaczęła pracować w Bejrut, w Libanie, Damaszku i Alepo aby Anglików uczynić obrzydłemi mieszkańcami tego kraju. Śmiesznem byłoby przypuszczać że źródłem téj zmiany są paszowie syryjscy, ci ludzie są nadto ograniczonemi, nadto niedołężnemi aby mogli powziąść podobne plany, i wreście dość jest łatwo, znaleść prawdziwe źródło z którego wychodzą wszystkie te machinacye.

Gdy Turcya znajdowała się w stanie zaszczytnéj niezawisłości, mielibyśmy prawo wyrzucać jéj czarną jéj niewdzięczność. Ale ponieważ ona daje się prowadzić jak dziecie, musimy ubolewać tylko nad zaślepieniem z jakiem ona pozwala obrażać swoich przyjaciół aby stać się narzędziem w rękach swoich naturalnych nieprzyjaciół.

HISZPANIA.

Madryt 22 Marca.

Spisek karlistowski odkryty został w Pontevedra w chwili gdy miał wybuchnąć. Naczelnik tego spisku został aresztowany w Portugalii. Miał on przy sobie proklamacyą, któréj słowa widocznie przekonywają, że spisek był karlistowski.

NIEMCY.

Frankfort n. M. 27 Marca.

Przeszłéj nocy ujęto w miasteczku Bockenheim pewną liczbę mężczyzn i kobiet, którzy robili fałszywe pruskie 1-talarowe bilety kassowe. Znaleziono przy nich płytę do litografowania i pewną ilość fałszywych biletów.

PORTUGALIA.

Lizbona 21 Marca.

(Times). Królowa i młody xiążę mają się bardzo dobrze. Szczęśliwe rozwiązanie królowéj obchodzone było przez trzy dni rozmaitemi uroczystościami publicznemi; w kaplicy pałacu odśpiewano *Te Deum.* U wszystkich przyjaciół kraju, wypadek ten dający nową rękojmię dziedzictwa tronu w panującéj obecnie dynastyi obudził najżywszą radość.

Układy z legatem papiezkim w przedmiocie spraw kościoła postępują powoli. Legat jest umiarkowany w swoich żądaniach, a xiążę Palmela przy ustąpieniach, łączy uległość z energią. Od niepamiętnych czasów kościół luzytański i gallikański używał stanowczych swobód, z których pełnomocnik portugalski jak najmniéj stara się odstąpić. Ale miały miejsce rozmaite nieregularności we względzie dóbr kościelnych których dwór rzymski niechce przeoczyć. Zniesienie klasztorów, zabranie albo przedaż gmachów i wdanie się do praw katedry, które zaręczone są przez chartę, spowodowały wielki nieporządek i zawikłania, które w oczach duchowieństwa muszą się zdawać haniebnemi. Ale na nieszczęście główny kamień niezgody, to jest zwinięcie niektórych klasztorów tyle już jest uprzątniętym, że nie może o nim być mowy. Wszystkie prawie zostały pod nazwą dóbr narodowych przedane, i nie zamierzono

reklamować ich jak i tego żeby duchownym ultra-miguelistowskim dozwolony został powrót do Portugalii. Ich dyecezye mają być przez wikaryuszów zarządzane; duchowieństwo ma być należycie płacone, ale budowanie klasztorów nie ma być ani wspierane ani wstrzymywane ze strony rządu. To są nateraz główne punkta przy układach, które prowadzą się między xięciem Palmelą i legatem.

Dwa okręty wojenne francuzkie, *Jena* o90 działach i fregata pierwszego rzędu *Africaine* przybyły na Tag. Mniemają, że to ma być oświadczeniem dla królowéj, że nie sami Anglicy są jéj obrońcami. Pzybył także jeden hiszpański parapływ; nowiniarze chcą z tém przybyciem łączyć jakieś wojownicze pogłoski, ale im się to nie udaje.

Niejedności jakie panują między chartystami, niepomyślne dają widoki na czas wyboru kortezów. Szczególniéj rozwijają się intrygi przeciw xięciu Palmela i panu Costa Cabral. Tymczasem zdaje się, że xiążę Palmela nie tak łatwo myśli ustąpić, co większa zgodnie z swemi kolegami postanowił on utworzenie gwardyi narodowéj, któréj oficerowie mają być wybieranemi przez koronę, i nawet chce on ten środek właściwie przeciwny konstytucyi, na własną odpowiedzialność, bez przyzwolenia kortezów, których późniéj dopiero o potwierdzenie pytać zamyśla zaraz wprowadzić w wykonanie. Królowa miała już na to udzielić swoje zezwolenie.

WŁOCHY.

Neapal 16 *Marca*.

Według objawiających się od kilku tygodni znaków, wkrótce obawiać się należy gwałtownego wybuchu Wezuwiusza.

AFGHANISTAN.

Dzienniki londyńskie przytaczają jeszcze rozmaite wyjątki z listów które nadeszły tu ostatnią pocztą indyjską i mieszczą ostatnie rzeczy w Afghanistanie, a mianowicie w Kabulu; ale w ogóle nie podają nic więcéj prócz pogłosek. W jednym z tych listów zamieszczonym jest ustęp z listu małżonki jenerała Sale, zamkniętego jak wiadomo w Czellalabad, a która pozostała w Kabul, i w tym liście datowanym na dwa dni drogi z Kabul do Czellalabad którego dzień nie jest podanym, i pisanéj do jednéj damy w Samlat mieszkającéj, pisze że korpus wojska angielskiego, który stał w Kabul, znajduje się w drodze do Czellalabad pod eskortą syna Dost Mohameda Ukbar Chana, i ego brata, po zawarciu kapitulacyi pod następującemi warunkami: Szach Sudsza przyznanym będzie jako król Afghanistanu, i zatrzymuje ster rządu, Dost Mohamed więzień anglików trzymany w Ludianach odesłanym zostanie do Kabul, dla objęcia urzędu wezyra Szacha Sudszy, a wojsko angielskie ustąpi zupełnie z Afghanistanu.« Ta wiadomość daje się zgodzić z raportem doktora Brydone o zupełném wycięciu korpusu angielskiego, ponieważ ten ostatni wypadek miał miejsce trzeciego dnia marszu z Kabul, a list jenerałowéj Sale datowany jest drugiego dnia marszu.

Zamordowanie pana Mac Naghten podług listu z Czellalabad pisanego 4 Styczuia doniesionem zostało wszystkim pokoleniom w Afghanistanie przez list mordercy Akbar Chana, w którym on im pisze. »Własną moją ręką zabiłem lorda Saleh, najstarszego z Ferdszihów (tak tam zowią Anglików) i wzywam każdego muzułmanina aby mi dopomagał w wypędzeniu niewiernych z kraju.

EGIPT.

Alexandrya 16 *Marca*.

W skutek groźnych not konsulów Anglii i Austryi zniósł Mehmed Ali monopolia, z wyłączeniem bawełny, i pobieranie podwyższonego cła zawiesił.

STANY ZJEDNOCZONE POŁNOCNE.

New York 12 *Marca*.

Na granicy New York zdarzyło się niejakie powtórzenie wypadku Mac Leoda. Pewien Irlandczyk nazwiskiem John Sheridan Hogan, mieszkający w wyższéj Kanadzie, został uwięziony w Lockport, ponieważ go oskarżono że miał czynny udział w spaleniu statku *Caroline*. Natychmiast zaprowadzono go przed miejscowego urzędnika policyjnego pana Runsau, ale ten nie chciał się wdać w tę sprawę i po krótkiém przesłuchaniu kazał uwięzionego wypuścić na wolność. Mimo to zaprowadzono pana Hogan do więzienia aby go nazajutrz przed sądem stawić. Wzburzenie w Lockport było tak wielkie że władze uznały zapotrzebę utworzyć komitet bezpieczeństwa publicznego. Ale nazajutrz nie znaleziono Hogana w więzieniu, nie wiadomo czy przez jaki postęp, czy z obcą pomocą uwolnił się z więzienia, dość że w nocy zemknął i przez granicę dostał się do Kanady. Kiedy wzburzenie mieszkańców Lockport przez ten wypadek doszło do najwyższego szczytu, dowiedzieli się że sir Allan Mac Nab, przywódzca wyprawy któréj celem było zniszczenie parapływu *Caroline* przejeżdżał tamtędy w celu popłynienia do Anglii. Przeszło stu mieszkań-

ców dosiadło koni aby go gonić w stronę Albany, ale ich usiłowania były nadaremne; Mac Nab dostał się szczęśliwie do statku i tego jeszcze dnia odpłynął.

SYRYA.

Damaszek 13 *Marca*.

Dnia 11 Lutego pocztmistrz angielski, pan Maksud, pokłócił się z prostym muzułmanem, od którego zapłaty summy jakiejś się domagał; muzułman, sądząc się być obrażonym, wezwał straż, żeby go aresztowała. Oficer tejże znalazłszy pocztmistrza w biórze jego, rozkazał mu, żeby zaraz z nim poszedł. Gdy Maksud się wzbraniał, uderzyli go żołnierze ku największéj radości zgromadzonych muzułmanów w twarz, a tak obawiając się jeszcze gorszego obejścia się z sobą, wśród złorzeczeń i obelg pospólstwa z strażą na odwach się udał. Konsul o wypadku tym zawiadomiony, dragomana i kilku kawassów na odwach posłał, aby oswobodzenia aresztowanego dostąpić; ale gdy oficer na straży będący do żądania tego skłonić się nie chciał, kawassowie gwałtem do odwachu wtargnęli i pocztmistrza uwolnili. Maksud więc rozumiejąc, że rzecz cała na tém się skończyła, powrócił spokojnie do biura swego, ale ledwo co tam powrócił, a natychmiast na wyższy rozkaz przez oddział żołnierzy aresztowany i do koszar zawleczony został. Konsul niezwłocznie znowu kancelarzystę swego, pana Timony, do komendanta wojska Haleta paszy posłał, aby przeciw takowemu gwałtowi protestować i uwolnienie Maksuda uzyskać. Wszakże w chwili gdy pan Tymony na dziedzińcu koszar stanął, kilka głosów zawołało: »Zabijmy tego giaura!« i w tém rzuciło się, nań kilku żołnierzy, tak iż ledwo do seraju Kaya beja schronić się mógł. Wszelkie reklamacye pana Wood, równie u seraskiera Mustafy paszy jak u Nedschiba paszy, były nadaremne; odpowiedziano mu, że Maksud sam wszelką ponosi winę, że kawassowie zuchwale na odwach się targnęli i żołnierzy dla bezpieczeństwa miasta służbą swą pełniących znieważyli. Po téj więc odpowiedzi konsul dnia 20. Lutego gońca do posła angielskiego w Konstantynopolu wyprawił, aby tenże u Porty stósowne uczynił kroki dla otrzymania satysfakcyi.

Według wiadomości z Deir-el-Kamar z dnia 15 Lutego, znowu nastąpiła utarczka między Druzami i Chrześcianami, w któréj 60 Chrześcian ranionych zostało, a 3 poległo. Nowy emir gór, Omar pasza, przypatrywał się zresztą téj bijatyce z okien pałacu swego Beteddin, nie czyniąc żadnych zgoła zabiegłów, aby walce téj tamę położyć.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 15 do dnia 16 Kwietnia.

Weis Paulina, Rymaszewska Wiktorya, Izdebsk Michał, z Polski; — Crivelli Wojciech kuryer, Tyszkiewiez Eufrozyna hr., Loger Jakób, Radoliński Stanisław ob., z Galicyi; — Łaszewski Ignacy, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Piotrowski Wiktoryn ob., Laskowski Wilhelm ob., Dowbor Jadwiga ob., Crivelli Wojciech kuryer ces. ross., do Polski; — Gabrysiewicz Tekla ob., Degillk Franciszek, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 2547.

TRYBUNAŁ I INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Gdy w massie nieobecnego Andrzeja Kuś znajduje się kwota złp. 124 z szacunku domu pod L. 176 na Kazimierzu przy Krakowie położonego pochodząca, przeto Trybunał po wysłuchaniu wniosku urzędu publicznego i złożeniu przez kuratora deklaracyi, wzywa mających prawo do rzeczonéj massy, ażeby w terminie trzech miesięcy, od dnia pierwszego ogłoszenia rachując, z stosownemi dowodami po odbiór massy zgłosili się w przeciwnym bowiem razie, massa Andrzeja Kuś jako opuszczona Skarbowi M. Krakowa na własność przyznaną będzie.

Kraków 9 Kwietnia 1842 r.

Zast. Prezesa Sęd. Appell.
M. SOCZYŃSKI
(1r.) Za Sekr. Tryb. *Brzeziński.*

Prawnie zajęty płaszcz damski sukienny i firanki muszlinowe, w drodze exekucyi sądowéj w dniu 19 Kwietnia 1842 roku o godzinie 10 przed południem w Sukiennicach Krakowskich przez publiczną licytacyą sprzedanemi zostaną.

Kraków d. 15 Kwietnia 1842 r.

Ludwik *Będziszewski* K. Sąd.